

АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ДП «ГОРОХІВСЬКЕ ЛМГ»

Караїм О.А.

к. е. н., доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища

Корнейко О.А.

студентка 4 курсу напряму підготовки «Екологія та охорона навколишнього середовища»

Постановка проблеми. Охорона та раціональне використання лісових екосистем – одна із найважливіших екологічних проблем сучасності. Ліси мають велике екологічне значення, адже деревина – це особливий товар, який маючи звичайну ринкову вартість, відмічається значно вищою цінністю – екологічною. Лісові ресурси виконують водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні та інші важливі функції. Тому заподіяна лісам шкода через надмірні рубки, може призвести до дуже істотних негативних наслідків [4]. У зв'язку із інтенсивним веденням господарської діяльності та нераціональним використанням природних ресурсів, у останні роки спостерігається значне погіршення екологічного стану лісів [2; 3]. Тому питання ведення лісгосподарської діяльності нині потребує особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальні засади збереження та раціонального використання лісів висвітлили у своїх роботах такі науковці: І. К. Бистряков, О. А. Гірс, А. С. Даниленко, Д. С. Добряк, С. І. Дорогунцов, С. М. Кваша, А. Я. Сохнич, В. Є. Свириденко, І. М. Синякевич, А. М. Третяк, М. А. Хвесик, О. В. Ходаківська та ін.

Мета, завдання та методика досліджень. Метою дослідження є аналіз особливостей лісгосподарської діяльності у ДП «Горохівське ЛМГ».

Основними завданнями є:

- аналіз лісовідновного потенціалу підприємства;
- вивчення особливостей лісопромислової діяльності підприємства;
- пошук проблем ведення лісгосподарської діяльності у ДП «Горохівське ЛМГ»;
- дослідження шляхів вирішення даних проблем.

Під час дослідження застосовувались такі методи: аналітичний, структурно-логічного узагальнення, системного аналізу, польових експедиційних досліджень та спостережень.

Результати досліджень. Загальна площа земель лісового фонду ДП «Горохівське ЛМГ» становить 16051 га. За природним складом у структурі господарства найбільшу площу займають твердолистяні насадження (9950 га), наступними у порядку зменшення площі ідуть хвойні насадження (3743 га), далі м'яколистяні (1208 га), та найменшу площу займають інші деревні породи (76 га) (рис. 1).

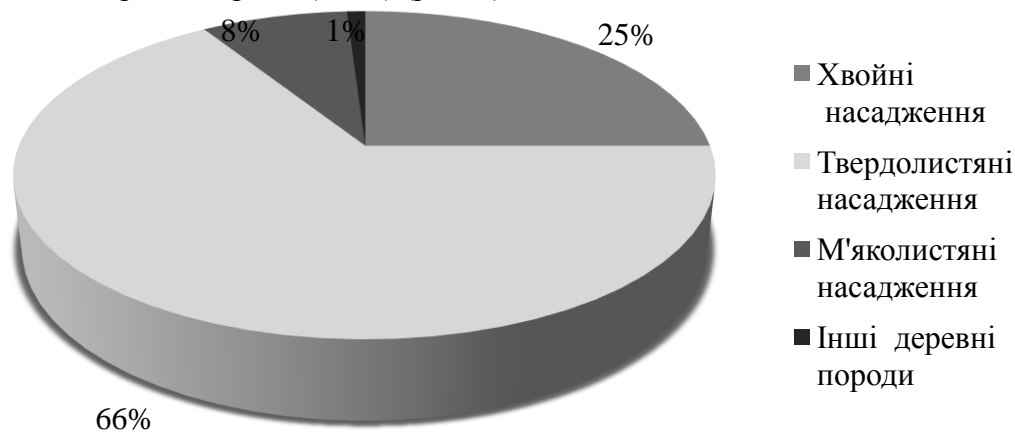

Рис. 1. Структура насаджень за природним складом *

*Джерело: [1]

У результаті дослідження встановлено, що у 2014 році обсяги лісовідновлення становили 66 га, у 2015 році ця площа розширилась до 99 га, а в 2016 році вона збільшилась ще на 1 га і становила 100 га.

Для реалізації завдань з лісовідновлення в господарстві створено 0,5 га тимчасових розсадників, де вирощується щорічно близько 350 тис. шт. стандартного садивного матеріалу. Щоб у повному обсязі забезпечити свої потреби садивним матеріалом господарство закупляє його у ДП «Волинський лісовий селекційно-насіenneвий центр» та базисному розсаднику ДП «Ратнівське ЛМГ».

Державним підприємством «Горохівське ЛМГ» за 2014 рік було заготовлено 576 кг селекційного лісового насіння. У 2015 році цей показник збільшився у 5,2 рази, порівняно з попереднім роком, і становив 3000 кг. А у 2016 році було заготовлено 3100 кг селекційного лісового насіння (рис. 2).

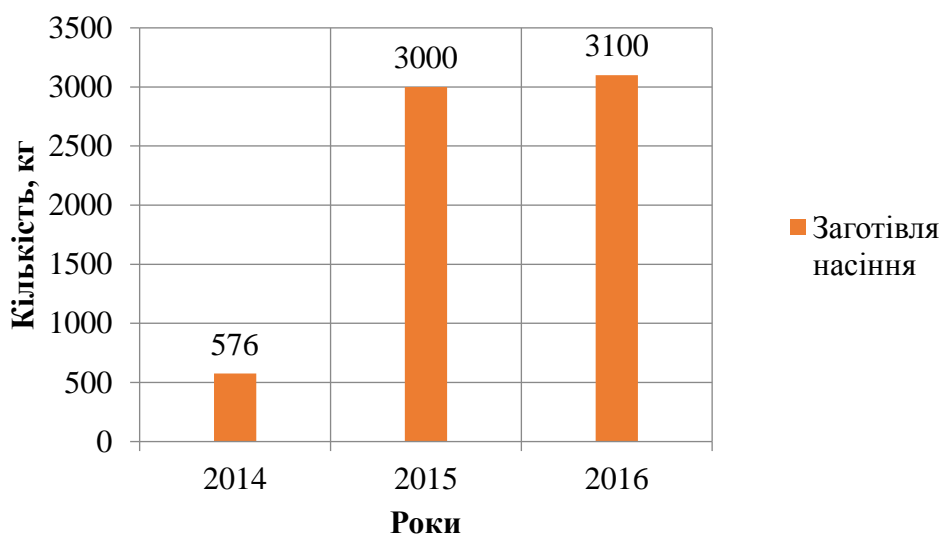

Рис. 2. Динаміка кількості заготовленого селекційного лісового насіння за період 2014–2016 рр. *

*Джерело: [1]

Перехід на поступовий спосіб рубання забезпечує природне відновлення лісів. Це може проводитись у Берестечківському, Коритницькому та Горохівському лісництвах.

З кожним роком ДП «Горохівське ЛМГ» виділяє все більше площі під посадку лісових культур. У 2014 році під молоді насадження було виділено 66 га землі, на котрій прижилось 92 % саджанців. У 2015 році площу збільшили до 88 га, відсоток приживлюваності на якій становив 92,5 %. А у 2016 році під засадження лісовими культурами було відведено площу 100 га, на якій прижилося 93 % молодих саджанців. Виходячи з цього, видно що зі збільшенням виділеної площі під посадку молодняку збільшується відсоток приживлюваності цих культур.

Важливе місце у діяльності господарства займає питання догляду за лісовими культурами. Тому для задоволення власних потреб ДП «Горохівське ЛМГ» має у своєму підпорядкуванні 14 кушорізів і 3 культиватори «КЛБ».

У межах лісопромислової діяльності підприємство займається заготівлею, переробкою та реалізацією деревини.

Для виробництва пиломатеріалів і заготовок у 2014 році заготовлено 6923 м³ деревини, з них хвойних – 5537 м³, дубових – 1101 м³. Значно менше для виробництва клеєної фанери і шпону – 627 м³ та для виробництва целюлози і деревної маси – 1520 м³. Для технологічних потреб заготовлено 12659 м³ дров'яної деревини, та 1318 м³ паливних дров (рис 3).

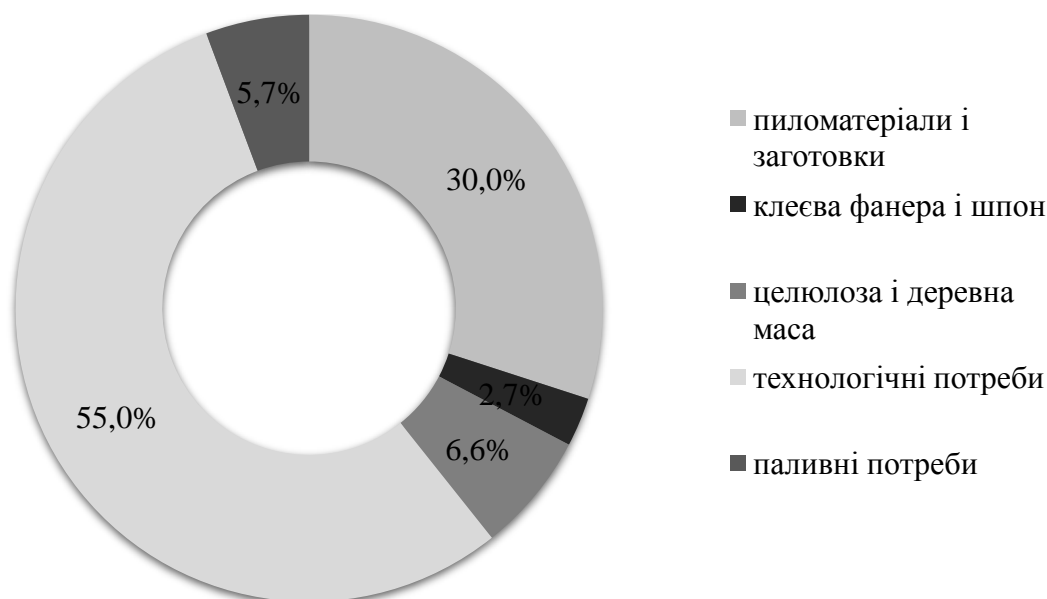

Рис. 3. Структура розподілу заготовленої деревини для виробництва продукції різних потреб за 2014 рік *

*Джерело: [1]

У загальному від усіх видів рубок за 2014 рік було заготовлено 23,0 тис м³ деревини. За 2015 рік – 22,5 тис. м³, в т.ч. лісоматеріалів круглих – 12,6 тис. м³ деревини. За 2016 рік – 22,0 тис. м³, в т.ч. лісоматеріалів круглих – 12,1 тис. м³ деревини (рис. 4).

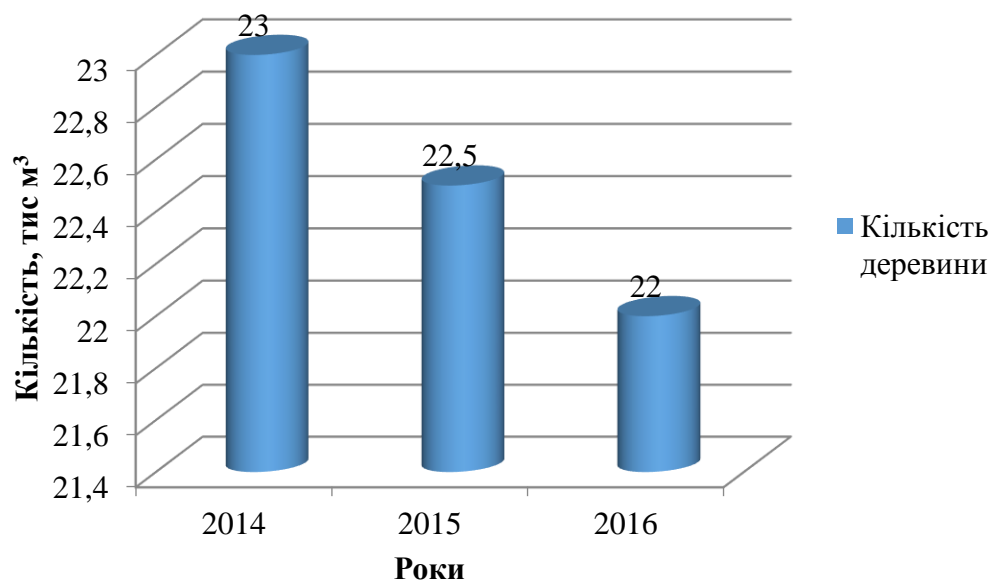

Рис. 4. Динаміка кількості заготовленої деревини за період 2014–2016 рр. *

*Джерело: [1]

Обсяг продукції переробки деревини (заготовки для євро піддонів хвойних порід) за 2014 рік склав 1873,4 тис. грн, який в 2015 році збільшився і становив уже 1950 тис. грн., а у 2016 – 3052 тис. грн. (рис. 5).

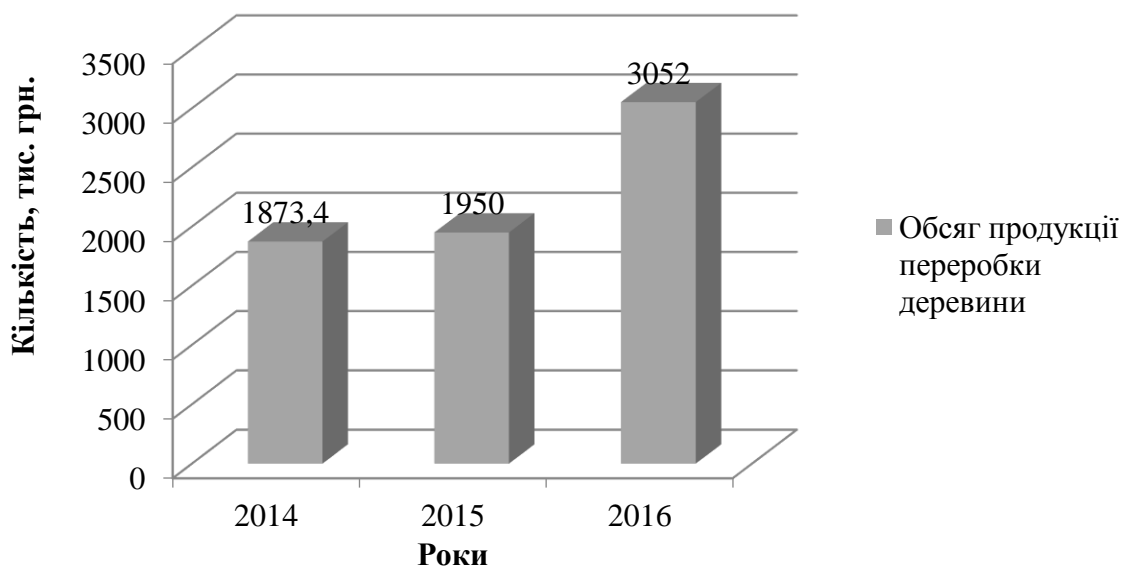

Рис. 5. Динаміка вартості переробки деревини за період 2014–2016 рр. *

*Джерело: [1]

Вихід з одного метра кубічного деревини пущеної у переробку у 2014 році склав 566 грн, у 2015 – 620 грн, а у 2016 – 770 грн.

Для забезпечення ведення лісогосподарської та лісопромислової діяльності лісогосподарських підприємств області використовуються вісім одиниць лісогосподарської техніки.

З метою вдосконалення реалізації лісопродукції українським споживачам, запроваджена реалізація її через аукціони, які проводяться щоквартально.

Для впорядкування реалізації деревини на експорт впроваджена видача сертифікатів фірмам – експортерам. Сертифікати видаються обласним управлінням лісового та мисливського господарства. Це дає можливість зменшити нелегальний вивіз деревини за межі України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізувавши особливості ведення лісогосподарської діяльності в ДП «Горохівське ЛМГ» на сьогоднішній день було виявлено низку проблем. Найважливішими з них є: нераціональне використання сировинних ресурсів лісу; небажання місцевих органів влади передавати непридатні землі під заліснення, а також складність процедури передачі; відсутність потрібного фінансування заходів на створення нових лісів; неможливість виготовлення спеціалізованої техніки і обладнання (пр.: гідроманіпулятори) в Україні; неможливість проведення рубок, що призводить до захаращення лісів; неврегульованість ринку лісоматеріалів; низький рівень фінансування на ведення лісового господарства з державного бюджету та ін.

З метою вирішення цих проблем необхідно: максимально спростити процедуру передачі непридатних для сільгоспкористування земель під заліснення; мотивувати місцеві ради до прийняття рішень про передачу земель під заліснення державним лісогосподарським підприємствам; передбачити у державному і обласному бюджетах необхідні обсяги фінансування; внести зміни до чинного законодавства стосовно безмитного ввезення новітньої високопродуктивної техніки та екологічнобезпечних технологій, які не виробляються в Україні; розвивати ринок послуг лісового господарства.

Література

1. Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lis.volyn.ua/?p=3455>.
 2. Гірс О. А. Лісовпорядкування : Підручник / О. А. Гірс, Б. І. Новак, С. М. Кашпор. – К. : «Арістей», 2004. – 384 с.
 3. Свириденко В. Є. Лісівництво. Цикл лекцій. Навчальний посібник / В. Є. Свириденко. – К. : «Арістей», 2007. – 392 с.
- Синякевич І. М. Лісове господарство України в ХХІ ст.: сценарії розвитку. / І. М. Синякевич, І. П. Соловій, А. Дейнека // Економіка України. – 2007. – № 9. – С. 72–82.